

Zelf als lid der Algemeene Afdeeling niet in staat eenigen invloed uit te oefenen, veroorloof ik mij daarom in overweging te geven, dat een der Afdeelingen of het Hoofdbestuur, bij amendement op deze voorstellen, daartoe het initiatief moge nemen. Allicht ware het daarbij verkieselijk den vorm van een adhaesie-adres aan dat eener andere vereeniging te laten varen en op te treden met een zelfstandig verzoekschrift b. v.

De Maatschappij enz. verzoekt de Regeering, dat bij volgende volkstellingen ook in Nederland een onderzoek worde ingesteld naar het aantal blinden, doofstommen, idioten en krankzinnigen.

Steenbergen, 15 Mei 1888.

Dr. G. W. BRUINSMA.

I N G E Z O N D E N.

VIVISECTIE; — OPERATIËN BIJ HET ONDERWIJS AAN DE VEEARTSENIJSCHOOL.

In n°. 18 van dit *Weekblad* wordt, in mijn overzicht van Mr. WITSEN'S Proefschrift: *Rechtskundige beschouwingen over Vivisectie*, blz. 371 volg. ook gesproken over de vivisectie voor veeartsenijkundig doel. De heer WITSEN achtte het doen van experimenteele operatiën op het levende dier onnoodig en meende, dat men met het volste recht mag eischen, dat ook van den veeartsenijkundige gevergd worde, dat hij de noodige handigheid langs denzelfden weg zoeke te verkrijgen, als de menschen-medicus dat doet, d. i. door het leeren van 't opereeren op lijken en het bijwonen van operatiën door professoren enz. op patiënten verricht. Hij oordeelde het wenschelijk, dat het doen van operatiën op levende dieren bij de Wet mocht verboden worden.

Na het schrijven van mijn aankondiging is mij gebleken, dat wat Mr. WITSEN voor ons land wenschte, in den laatsten tijd reeds vrij wel is tot stand gekomen. De zaak is deze.

In het verslag van de commissie, belast met het afnemen van het veeartsenijkundig examen gedurende de jaren 1887, 1888 en 1889, aangaande hare zittingen in Mei, Juni, Juli en Augustus 1887 en d.d. 5 Augustus 1887 gezonden aan den Minister van Binnenlandsche Zaken, kwam o. a. het volgende voor: „Voor het practisch examen in operatie-leer zijn gebezigd vijf paarden. Met betrekking tot dit gedeelte van het examen heeft een der leden in de laatste vergadering der commissie de vraag gesteld, of het noodzakelijk is te achten, dat de operatiën alle op het levende dier worden verricht. Dit lid was van oordeel, dat, indien daarvoor niet de volstreckte noodzakelijkheid mocht bestaan, de pijn aan de dieren behoorde te worden gespaard. De overige leden meenden het opereeren in vivo als noodzakelijk te moeten beschouwen, ten behoeve van een grondig oordeel over de geschiktheid van de candidaten voor de practijk, aangezien zij daarin dagelijks in het geval komen van op dezelfde wijze te werk te moeten gaan en toch te zorgen hebben, dat niet alleen de operatiën doeltreffend worden verricht, maar ook zij zelven en hunne helpers buiten gevaar blijven van de zijde van het dier”.

Reeds vroeger waren bij de Regeering door de Vereeniging van dierenbescher-

mers adressen ingezonden in den geest van de vraag van het ééne lid der examen-commissie. Bovenstaande opmerking in 't jongste examen-verslag gaf aan de genoemde Vereeniging aanleiding, zich tot den Minister van Binnenlandsche Zaken te wenden. Deze vroeg na voorloopige kennisneming van het verhandelde in de examen-commissie, advies van den heer directeur der Veeartsenijschool. Na grondige behandeling van de zaak kwam deze tot de overtuiging, ook uit vroegere ervaring ten aanzien van de leeraren en de leerlingen der Veeartsenijschool, dat soms inderdaad meer dan noodig aan dieren pijn wordt gedaan. Hij zou het mogelijke doen, om, wat de Veeartsenijschool betreft, verbetering aan te brengen. In verband met dit een en ander zullen bij de examens van dit jaar, — die, terwijl ik dit schrijf, juist aanvangen, — de praktische examens in operatieleer in cadavere plaats hebben.

Groningen, 14 Mei 1888.

L. ALI COHEN.

WETENSCHAPPELIJKE MEDEDEELINGEN.

De bloedsbaan in de milt. — Het is een veel besproken vraag, of het bloed door de milt stroomt zooals door andere organen, namelijk langs gesloten banen, dan wel of het, uit de eindtakken der miltarterie komende, zich vrij in het weefsel der pulpa uitstort, om van daar weer door aderen te worden opgenomen. In de laatst verschenen aflevering van VIRCHOW's *Archiv* (Bd. CXII. S. 209) wordt deze vraag op nieuw behandeld door SOKOLOFF, die, voor de studie van het onderwerp gebruik maakte van natuurlijke injectie van de milt, een methode die zeker te verkiezen is boven de opspuiting van het orgaan met vloeistoffen die vreemd zijn aan het dierlijk lichaam. Men weet, als na het opspuiten van het orgaan met gekleurde lijm, of met in water zwevende stoffen, de injectie-vloeistof in de pulpa te vinden is, nooit met volkomen zekerheid te zeggen of niet bij de inspuiting, waarbij toch altijd de drukking tamelijk hoog moet zijn, de teere bloedvaten zijn gescheurd. Om dit bezwaar te ontgaan verrichtte HOYER (*Journ. internat. mens. d'Anat. et de Physiol.*, F. IV. pag. 341) de inspuitingen met gekleurde olie, zoodanig gekozen, dat bij de harding van het opgespoten orgaan in alcohol, wel de olie opgelost werd, waar de kleurstof bleef liggen. HOYER vond nu dat, om de olie, in de slagader ingespoten, goed door te drijven naar de aderen, meestal een belangrijke drukking moest worden uitgeoefend, en dat dan de kleurstof in de pulpa bleek te zijn doorgedrongen. Daaruit besluit hij dat de normale weg van het bloed ook door de pulpa gaat. Want, zoo is zijn redeneering, door bloedvaten dringt olie gemakkelijk heen, en als dus de slagaderen der milt door haarvaten met de aderen verbonden waren, dan zou men geen hooge drukking noodig hebben voor een volledige injectie. Men mag dus het voorkomen van injectie-vloeistof in de pulpa wel voor een kunstproduct houden als de inspuiting met water of lijm plaats had, maar niet als er olie werd ingespoten.

Deze niet zeer klemmende redeneering kan wel geen groot gewicht in de schaal leggen tegenover de bevindingen van SOKOLOFF, die de bloedvaten der milt opsproot door bij het levende dier (konijn of hond) eerst de miltaderen af